

Katalin Olosz

Studii și articole din domeniul folcloristicii istorice

(Rezumat)

În volumul de față sunt adunate studiile și articolele autoarei publicate în ultimele două decenii în diferite perioade și volume colective, respectiv nepublicate până în prezent, ori recent scrise. Marea majoritate a lucrărilor (excepții fiind doar trei la număr) au fost scrise în noul mileniu, și sunt consacrate problemelor folcloristicii istorice, respectiv istoriei cercetărilor de folclor literar maghiar din România. Sub aspectul timpului lucrările studiază în general perioada dintre anii 1850 și 1920, doar ocazional se referă la perioade anterioare sau la secolul XX. în întregime. Cu alte cuvinte, lucrările prezentate în volum urmăresc evenimentele, rezultatele și specificitățile cercetărilor de folclor literar maghiar de la începutul culegerilor conștiente ale literaturii orale populare până la constituirea și consolidarea organelor instituționale ale etnografiei și folclorului.

Cele 43 de lucrări de diferite dimensiuni sunt organizate în cinci capitole care au fost grupate pe baza unor conexiuni tematice, nu după criteriile cronologice ale cercetărilor, respectiv ale constituirii studiilor.

Primul capitol (*În urmele baladelor*) conține studii consacrate evenimentelor de descoperire ale unor tipuri de balade, ale istoriei formării și dezvoltării unor balade de stil nou, respectiv problemelor filologice privind consemnarea și publicarea textelor folclorice (în special ale baladelor) în secolul al XIX-lea.

În cel de-al doilea (și cel mai voluminos) capitol sunt adunate acele studii și articole care se ocupă cu activitatea unor culegători de folclor, respectiv urmăresc istoria și soarta unor culegeri inedite de folclor din secolul al XIX-lea. Atenția este concentrată asupra moștenirii folclorice a lui János Kriza, și anume asupra părții neprelucrate, care după moartea episcopului folclorist a fost trimisă la Academia Științifică Maghiară, și care n-a fost publicată în întregime nici până în prezent. În urma acestor cercetări autoarea încearcă să combată prin argumente și documente inedite unele concluzii și păreri eronate ale literaturii de specialitate, înrădăcinate adânc în conștiința științifică. Tot în acest capitol și-au găsit loc mai multe studii care tratează rolul și semnificația aportului unor profesori și al elevilor din licee în descoperirea, culegerea și cunoașterea folclorului maghiar din Transilvania.

Capitolul intitulat *Lucrări din domeniul istoriei științei* înglobează lucrări destinate analizei rolului unor personalități, instituții și publicații periodice în descoperirea, publicarea și cercetarea folclorului literar, respectiv aprecierii unor tendințe noi de cercetare apărute la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Studiile și articolele din ultimele două capitole se ocupă cu rolul folclorului în istoria culturii, respectiv scot la iveală niște date și documente inedite din surse arhivistice din domeniul obiceiurilor și credințelor.

Folosind o mulțime de surse arhivistice inedite autoarea lucrărilor prezentate în volumul de față a adus o contribuție reală la cunoașterea istoriei cercetărilor folcloristice maghiare, totodată a contribuit la revizuirea și corectarea unor concluzii și interpretări eronate, încetățenite în folcloristica maghiară.